

ജുമാഅ: വുതബ സംഗ്രഹം 17.03.2023

സയ്യിദുനാ ഹദ്ദീത് അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് അൽഖാമിസ് (അയ്യൂബുല്ലാഹ്)

ഖു.കെ.ഖിലെ മസ്ജിദ് മുബാറകിൽ നിർവഹിച്ചത്

വിശുദ്ധ വുർആനിന്റെ മഹത്വവും പ്രാധാന്യവും - 5

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
 ○ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○ أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ○ مَالِكِ يَوْمَ الدِّينِ ○ يَاكَ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ○ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
 عَلَيْهِمْ ○ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ○ إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ○ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
 عَلَيْهِمْ ○ وَلَا الضَّالِّينَ ○

കഴിഞ്ഞ ഏതാനും ആഴ്ചകളായി വിശുദ്ധ വുർ ആന്റെ പദവിയും ശ്രേഷ്ഠതയും ആണ് വിവരിക്കപ്പെടുന്നത്. വിശുദ്ധ വുർആനനുസരിച്ച്, മതത്തിന്റെ സ്ഥാനം എന്താണ്, മനുഷ്യശക്തിയിൽ അതിന്റെ നിയന്ത്രണം എന്താണ്; എന്തായിരിക്കണം. ഹദ്ദീത് മസീഹ് മൗഊദ്^(അ) പറയുന്നു: ബൈബിൾ തയ്യാറാക്കുന്നതിനാൽ ഇതിന് ഉത്തരം നൽകിയിട്ടില്ല, വിശുദ്ധ വുർആൻ വളരെ വിശദമായി ആവർത്തിച്ച് ഈ പ്രശ്നം പരിഹരിക്കുന്നു. മനുഷ്യന്റെ സ്വാഭാവിക പ്രകൃതത്തെ മാറ്റിമറിച്ചുകൊണ്ട് ചെന്നായയെ ആടിനെപ്പോലെയാക്കുന്നത് മതത്തിന്റെ നിലപാടല്ല. അതായത് ശക്തിയുള്ളവനെ ദുർബലനാക്കിക്കാണിക്കുക എന്നത്. എന്നാൽ മതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം, മനുഷ്യന്റെ ഉള്ളിൽ സ്വാഭാവികമായി നിലനിൽക്കുന്ന കഴിവുകളെയും ശക്തികളേയും, യോഗ്യതകളേയും അതിന്റെ സ്ഥാനത്തും അവസരത്തിലും പ്രയോഗിക്കുക എന്നതിനുള്ള മർഗനിർദ്ദേശം നൽകുക എന്നതാകുന്നു. മനുഷ്യന്റെ സ്വാഭാവിക ശക്തിയെ മാറ്റിമറിക്കൽ മതത്തിന്റെ അധികാരത്തിൽപ്പെട്ടതല്ല, മറിച്ച് അവസരോചിതമായി ഉപയോഗിക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഒരു കഴിവിനു മാത്രം സമ്മർദ്ദം ചെലുത്താതെ എല്ലാ കഴിവുകളെയും ഉപയോഗിക്കാൻ ഉപദേശിക്കുക. സമുദ്ധാരണവും അഭിവൃദ്ധിയുമാണ് യഥാർഥ ലക്ഷ്യം. ഈ ഉദ്ദേശ്യത്തിനായി സാധ്യമായ വിധത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

അവിടുന്ന് പറയുന്നു: മുസ്ലിംകൾ വുർആനെ തികച്ചും മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ല എന്നത് ശരിയാണ്. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ വുർആന്റെ യഥാർഥ അർത്ഥം വെളിപ്പെടുത്താനാണ് ദൈവം ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, ദൈവം അതിനായിട്ടാണെന്ന നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ളത്.

അവന്റെ വെളിപാടിലൂടെ ഞാൻ വിശുദ്ധ വുർ ആനെ മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നു. എതിരെ ഒരു എതിർപ്പും ഉന്നയിക്കാൻ കഴിയാത്തതാണ് വിശുദ്ധ വുർആന്റെ അധ്യാപനം. അത് ഒരു തത്ത്വചിന്തകന് പോലും എതിർക്കാൻ അവസരം ലഭിക്കാത്ത തരത്തിൽ സുഗ്രാഹ്യമായ അധ്യാപനങ്ങളാൽ നിറഞ്ഞതാണ്. തുടർന്ന് വുർആന്റെ മഹത്വം വിവരിച്ചുകൊണ്ട് അവിടുന്ന് ജമാഅത്തിനെ ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ട് പറയുന്നു: വിശുദ്ധ വുർആനെ കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക. അതിൽ നന്മ തിന്മകളുടെ വിവരണമുണ്ട്. ഭാവി കാലത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വാർത്തകളുണ്ട്. അതിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങളും ഫലങ്ങളും പുതുതായി ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ എതിർക്കാൻ കഴിയാത്ത ഒരു മതമാണ് അത് സമർപ്പിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു എല്ലാ രോഗങ്ങൾക്കും പ്രതിവിധി പറഞ്ഞുതന്നതും എല്ലാ കഴിവുകൾക്കും പരിശീലനം നൽകിയതും പ്രത്യക്ഷമായിട്ടുള്ള എല്ലാ തിന്മകളും നീക്കം ചെയ്യാനുള്ള വഴി പറഞ്ഞുതന്നതും വിശുദ്ധ വുർആന്റെ ബഹുമതിയാണ്. അതിനാൽ, വിശുദ്ധ വുർആൻ പാരായണം ചെയ്തും ദുആ ചെയ്തും കൊണ്ടിരിക്കുക. നിങ്ങളുടെ പെരുമാറ്റത്തെ അതിന്റെ അധ്യാപനങ്ങൾക്ക് കീഴിൽ നിലനിർത്താൻ ശ്രമിക്കുക.

വുർആനെ ചിന്തിക്കുന്നതിലേക്ക് ശ്രദ്ധതിരിച്ചുകൊണ്ട് പറയുന്നു: ചടങ്ങുകളിൽ നിന്നും ആചാരങ്ങളിൽ നിന്നും വിട്ടുനിൽക്കുക. ഇത് മൂലം ക്രമേണ ശരീഅത്തിൽ കൈകടത്തലുകൾ ആരംഭിക്കുന്നു. അത്തരം സഹചര്യങ്ങൾക്കായി ചെലവഴിക്കുന്ന സമയം വുർആനിലേക്ക് ചിന്തിക്കുന്നതിനായി ഉപയോഗിക്കുകയാണ് ഏറ്റവും നല്ല മാർഗം. ഹുസൂർ തിരുമനസ്സ് പറഞ്ഞു: നൂതനാശയങ്ങളിൽ നിന്ന് മോചനം നേടണം, വിശുദ്ധ വുർആന്റെ പരിഭാഷയും വ്യാഖ്യാനവും വായിക്കുന്നതിലേക്ക് കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിക്കുകയും വേണം. അടുത്ത ആഴ്ച റമദാൻ ആരംഭിക്കുന്നതിനാൽ ഈ റമദാനിൽ, പ്രത്യേകിച്ച്, വിശുദ്ധ വുർആൻ പാരായണം ചെയ്യാനും പഠിപ്പിക്കാനും മനസ്സിലാക്കാനും ശ്രമിക്കണം.

ഹദ്ദീത് മസീഹ് മൗഊദ്^(അ) പറയുന്നു: ഹൃദയകാഠിന്യം മയപ്പെടുത്താനുള്ള ഏക മാർഗം വുർആൻ വീണ്ടും വീണ്ടും വായിക്കുക എന്നതാണ്.

പ്രാർത്ഥനയുള്ളിടത്തെല്ലാം ഈ അനുഗ്രഹം എന്നിലും ഉൾപ്പെടണമെന്ന് വിശ്വാസിയുടെ ഹൃദയം ആഗ്രഹിക്കുന്നു. വിശുദ്ധ ഖുർആന്റെ ഉദാഹരണം പുനോട്ടം പോലെയാണ്; ഒരു പൂവ് ഒരിടത്ത് നിന്ന് പഠിക്കുന്നു, പിന്നീട് മുന്നോട്ട് നീങ്ങി മറ്റൊരു രീതിയിലുള്ള പൂവ് പഠിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഓരോ സ്ഥലത്തിന്റെയും അനുയോജ്യ സാഹചര്യം പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ഒരു വ്യക്തി കൽപ്പനകളും വിലക്കുകളും നടപ്പാക്കുന്നതിലൂടെ ആത്മീയ വികാസത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. അല്ലാഹു കൽപ്പിച്ചത് ചെയ്യുകയും അവൻ വിലക്കിയതിനെ തടയാൻ ശ്രമിക്കുകയും വേണം. ഈ പുനോട്ടത്തിൽ നിന്ന് മനുഷ്യൻ പഠിച്ചെടുക്കുന്ന പാഠമാണ് ഇത്.

വിശുദ്ധ ഖുർആനേക്കാൾ കുറഞ്ഞ പദവിയാണ് ഹദീസുകൾക്കെന്ന് സ്വഹാബാക്കൾ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. ഹദീസുകൾ പിന്നീട് ശേഖരിക്കപ്പെട്ടതാണ് എന്നോർക്കുക. എന്നാൽ സ്വഹാബികളിൽ ചിലർ അത് എഴുതാറുണ്ടായിരുന്നു. ഹദ്ദറത്ത് ഉമർ^(റ) ഒരു തീരുമാനം കേൾപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങിയ അവസരത്തിൽ ഒരു വ്യഭ പഠത്തു: (അതിനെപ്പറ്റി) ഹദീസിൽ ഇങ്ങനെയാണ് എഴുതിയിട്ടുള്ളത്. പക്ഷേ ഒരു വ്യഭക്കുവേണ്ടി ഞാൻ അല്ലാഹുവിന്റെ ഗ്രന്ഥത്തെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതല്ലെന്ന് അദ്ദേഹം പറയുകയുണ്ടായി. അതിനാൽ ഇതാണ് യാഥാർത്ഥ്യം; നമ്മൾ ഇതിനെയാണ് അംഗീകരിക്കേണ്ടത്. അങ്ങനെയല്ല എങ്കിൽ, പിന്നെ അനാചാരങ്ങൾ പെരുകുന്നതാണ്. അതുകൊണ്ട് തന്നെയാണ് മുസ്ലിംകൾക്കിടയിൽ അനാചാരങ്ങൾ വ്യാപിക്കുന്നതും വിശുദ്ധ ഖുർആന്റെ യഥാർത്ഥ അധ്യാപനങ്ങളിൽ നിന്ന് അവർ ദൂരപ്പെടുന്നതും. മുസ്ലിംകളിൽ ഭൂരിപക്ഷവും അജ്ഞരാണ്. നാമധാരികളായ പണ്ഡിതന്മാർ നയിക്കുന്ന ദിശയിലേക്ക് അവർ പോകുകയും അനാചാരങ്ങൾ വ്യാപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നിട്ടും നമ്മെപ്പറ്റി വിശുദ്ധ ഖുർആനെ വളച്ചൊടിക്കുന്നു എന്ന് അവർ ആരോപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്^(അ) പറയുന്നു: മുസ്ലിംകൾ വിശുദ്ധ ഖുർആനെ പിന്തുടരുകയും മുറുകെ പിടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നില്ലെങ്കിൽ അവർക്ക് ഒരു തരത്തിലുള്ള പുരോഗതിയും കൈവരിക്കാൻ കഴിയില്ല. അവിടുന്ന് പറയുന്നു: ഖുർആൻ രത്നങ്ങളുടെ കലവറയാകുന്നു. ആളുകൾക്ക് അതിനെക്കുറിച്ച് അറിവില്ല. ആളുകൾ ആവേശത്തോടും ഉത്സാഹത്തോടും കൂടി വിശുദ്ധ ഖുർആനിലേക്ക് ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല എന്നത് വ്യസനകരം തന്നെയാണ്.

പറയുന്നു: ഖുർആൻ വാദങ്ങൾക്ക് തെളിവുകൾ നൽകുന്നു. സൂര്യ ഘ്രവും സൂര്യകമ്പുമായ തെളിവുകൾ ഇല്ലാതെ അത് ഒരു കാര്യവും പറയുന്നില്ല.

വിശുദ്ധ ഖുർആന്റെ വാക്ചാതുര്യത്തിന് ഒരു ആകർഷണീയത ഉണ്ട്. അതിന്റെ അധ്യാപനത്തിൽ യുക്തിയും ആകർഷണീയതയും ഉള്ളതുപോലെ തന്നെ അതിന്റെ തെളിവുകളും ഫലപ്രദമാണ്. അതുകൊണ്ട് മറ്റൊരു ഗ്രന്ഥത്തിനും ഖുർആനുമായി മത്സരിക്കാനാവില്ല. നിങ്ങൾ ഖുർആൻ വായിക്കുകയും വിശുദ്ധ ഖുർആനിൽ എന്തെങ്കിലും കാണുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ അതിന്റെ തെളിവ് അവിടെ നോക്കുക... ഓർക്കുക, ജാലവിദ്യ ഓടിപ്പോകുന്ന തരത്തിൽ നാം ഖുർആനെ സമർപ്പിക്കുന്നു. അസത്യത്തിനോ ജാലവിദ്യക്കോ അതിനു മുന്നിൽ നിൽക്കാനാവില്ല. ഒരു അസത്യത്തിനും മുന്നിൽ നിൽക്കാൻ ധൈര്യപ്പെടാത്ത മഹത്തായ ആയുധമാണ് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ. അത് മുർച്ചം നഷ്ടപ്പെടാത്ത ഒരു സ്വർഗീയ ആയുധമാണ്. അതിനാൽ, നമ്മുടെ ആത്മീയവും ജ്ഞാനപരവുമായ അവസ്ഥ മെച്ചപ്പെടുത്താനും എതിരാളികളെ നിശ്ചിതമാക്കാനും വിശുദ്ധ ഖുർആനെ കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുന്നതിൽ നാം കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ ചെലുത്തണം.

ഹദ്ദറത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്^(അ) പറയുന്നു: സമൂഹങ്ങൾക്കിടയിൽ സമാധാനത്തിന് അടിത്തറ പാകുകയും എല്ലാ ജനതയുടെയും പ്രവാചകരെ അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്ത ആദരണീയമായ ഗ്രന്ഥമാണ് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ. ലോകമെമ്പാടുമുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ നിന്നും ഖുർആനുള്ള ബഹുമതി, അത് *أَكْبَرُ قُرْآنٍ يُرْتَدُّ عَلَيْهِ وَأَكْبَرُ نَبِيٍّ يُرْتَدُّ عَلَيْهِ* എന്ന അധ്യാപനം നൽകിയിരിക്കുന്നു എന്നതാണ്. അതായത്, ലോകത്തിലെ എല്ലാ പ്രവാചകന്മാരിലും ഞങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നുവെന്നും ചിലരെ വിശ്വസിച്ചു മറ്റുള്ളവരെ തള്ളിപ്പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അവരെ വേർതിരിക്കുന്നില്ലെന്നും മുസ്ലിംകളേ നിങ്ങൾ പറയണം. ഇത്തരത്തിൽ മറ്റൊരതെങ്കിലും അനുരഞ്ജന ഗ്രന്ഥമുണ്ടെങ്കിൽ അത് കാണിച്ചു തരണമെന്നും അദ്ദേഹം വെല്ലുവിളിച്ചു. വിശുദ്ധ ഖുർആനെ പിന്തുടരുന്നതിലൂടെ മോക്ഷത്തിന്റെ അടയാളങ്ങൾ ഈ ലോകത്ത് തന്നെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥമാണ് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ. ലോകത്ത് ദൈവത്തിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നതിന് തടസ്സമായിട്ടുള്ള എല്ലാ സംശയങ്ങൾക്കും പരിഹാരം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന അതിന്റെ പരാമർശങ്ങൾ സൂക്ഷ്മവും യാഥാർത്ഥ്യവുമാണ്. സംശയത്തിന്റെ കെണിയിൽ നിന്ന് മുക്തമായ ഉറപ്പുള്ളതും നിർണ്ണായകവുമായ വചനമാണ് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ.

പറയുന്നു: ദൈവം ആദ്യം ഓരോ സമൂഹത്തെയും വെവ്വേറെ അയച്ചത് വ്യത്യസ്ത രീതികളിൽ പ്രവർത്തിക്കാനാണ്, എന്നിട്ട് ഏകനായ ദൈവം അവർ ഒന്നാകണമെന്ന് ആഗ്രഹിച്ചു.

തുടർന്ന് അവരെയെല്ലാം ഒരുമിച്ച് കൊണ്ടുവരാൻ അവൻ ഖുർആൻ അയച്ചു. കഥകളുടെ രൂപത്തിലുള്ള അധ്യാപനങ്ങൾക്ക് അറിവിന്റെ രൂപം നൽകി വിശുദ്ധ ഖുർആൻ ആദ്യ ഗ്രന്ഥങ്ങളോടും പ്രവാചകന്മാരോടും ഔദാര്യം കാണിച്ചിരിക്കുന്നു. വിശുദ്ധ ഖുർആൻ വായിക്കാതെ ഒരാൾക്കും തന്നെ ഈ കഥകളിൽ നിന്ന് മുക്തി നേടാനാവില്ല. വിശുദ്ധ ഖുർആൻ വായിക്കുകയും അതിനെ കഥയായി തന്നെ കണക്കാക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർ അതിനെ അപകീർത്തിപ്പെടുത്തുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. വിശുദ്ധ ഖുർആൻ ശുദ്ധമായ പ്രകാശവും ജ്ഞാനവും യുക്തിയുമാണെന്ന് ലോകത്തെ കാണിക്കാൻ നാം ആഗ്രഹിക്കുന്നതിനാൽ നമ്മുടെ എതിരാളികൾക്ക് നമ്മോട് തീവ്രമായ എതിർപ്പാണ്. ദൈവം തന്റെ കൃപയാൽ നമുക്ക് വെളിപ്പെടുത്തി തന്നിരിക്കുന്നത്, ഖുർആൻ ജീവനുള്ളതും പ്രകാശമാനവുമായ ഒരു ഗ്രന്ഥമാണ് എന്നതിനാൽ നാം എന്തിന് അവരുടെ എതിർപ്പിനെ വകവെക്കണം?

ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്^(അ) പറയുന്നു: ഖുർആനിൽ മഹത്തായ ജ്ഞാനങ്ങളടങ്ങിയിരിക്കുന്നു; അതിനെ സുവിശേഷങ്ങളിൽ അന്വേഷിക്കുന്നത് വ്യർത്ഥമാണ്. അതുകൊണ്ട് അതിന്റെ അർത്ഥങ്ങളിൽ ചിന്തിക്കാൻ എല്ലാവരും ശീലിക്കണം. അങ്ങനെ ദൈവവചനങ്ങളുടെ ഭംഗി നാം അറിയണം. വിശുദ്ധ ഖുർആനിൽ തുടക്കം മുതൽ അവസാനം വരെ കൽപ്പനകളുടെയും വിലക്കുകളുടെയും വിവരണം ഉണ്ട്. പാരായണം ചെയ്യുമ്പോൾ അവ കണ്ടെത്തി നമ്മുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ഭാഗമാക്കണം, അപ്പോൾ മത്രമേ ദൈവത്തിന്റെ വചനത്തിൽ നിന്ന് നമുക്ക് യഥാർത്ഥ അനുഗ്രഹം ലഭിക്കുകയുള്ളൂ. ഖുർആനിൽ എല്ലാം ഉണ്ട്, എന്നാൽ ഉൾക്കാഴ്ച ഇല്ലെങ്കിൽ ഒന്നും നേടാനാവില്ല.

ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്^(അ) പറയുന്നു: വിശുദ്ധ ഖുർആൻ അറിവിന്റെ നിധിയാണ്. ലോകത്തിന്റെ അനുഗ്രഹവും അതോടൊപ്പം വരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് അല്ലാഹു പ്രവാചകന്മാരെ അയച്ച് അവന്റെ അവസാന ഗ്രന്ഥം അവതരിപ്പിച്ചത്; അതിന്റെ ഫലങ്ങൾ അറിയുന്നതിലൂടെ ലോകം രക്ഷിക്കപ്പെടാൻ. അതിനാൽ, വിശുദ്ധ ഖുർആന്റെ അധ്യാപനങ്ങൾക്കനുസൃതമായി തന്റെ അവസ്ഥയെ ശരിയാക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നിടത്തെല്ലാം ഈ അധ്യാപനത്തെക്കുറിച്ച് ലോകത്തെ അറിയിക്കുകയും ആത്മീയവും ഭൗതികവുമായ നാശത്തിൽനിന്ന് അവരെ രക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടത് ഓരോ അഹ്മദിയുടെയും ചുമതലയാണ്. തിരുനബി^(സ) ഖാത്തമുനബിയ്ക്കിനും വിശുദ്ധ ഖുർആൻ ഖാത്തമുൽ കുത്ബും ആണ്. തിരുനബി^(സ) കാണിച്ചുതന്നതും വിശുദ്ധ ഖുർആൻ പഠിപ്പിച്ചതും ഉപേക്ഷിച്ച് രക്ഷ നേടാനാവില്ല എന്നതാണ് നമ്മുടെ മതം. സാധാരണ മുസ്ലിംകൾ ഇത് മനസ്സിലാക്കി കാലത്തിന്റെ ഇമാമിനെ തിരിച്ചറിയുന്നവരായി തീരട്ടെ.

ഖുത്ബയുടെ അവസാനത്തിൽ ഹുസൂർ തിരുമനസ്സ് പാകിസ്ഥാൻ, ബുർക്കിന ഫാസോ, ബംഗ്ലാദേശ് എന്നിവിടങ്ങളിലെ അഹ്മദികൾക്കു വേണ്ടി ദുആക്ക് ആഹ്വാനം ചെയ്തുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: പാകിസ്ഥാനിലെയും ബുർക്കിന ഫാസോയിലെയും അഹ്മദികൾക്കുവേണ്ടിയും രാജ്യത്തിന്റെ പൊതുവായ അവസ്ഥക്കുവേണ്ടിയും പ്രാർത്ഥിക്കുക. ബംഗ്ലാദേശിലെ അഹ്മദികൾക്കു വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കുക. അല്ലാഹു അവരെയും കാത്തുരക്ഷിക്കട്ടെ. അവിടെ ഇന്ന് വീണ്ടും മുല്ലാക്കൾ കുഴപ്പം ഉണ്ടാക്കേണ്ടതായിരുന്നു. ലോകത്ത് എല്ലാ രാജ്യങ്ങളിലും ഉള്ള അഹ്മദികൾക്കു വേണ്ടിയും ദുആ ചെയ്യുക.

റമദാനുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ദുആക്ക് പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ നൽകി പറഞ്ഞു: റമദാനും ഇപ്പോൾ ആരംഭിക്കുന്നു; അതിൽ ഞാൻ പറഞ്ഞതുപോലെ, വിശുദ്ധ ഖുർആൻ വായിക്കാനും മനസ്സിലാക്കാനും പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുന്നതോടൊപ്പം ദുആയിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുക. അല്ലാഹു നമുക്കെല്ലാവർക്കും ഇതിനു തൗഫീഖ് നൽകട്ടെ. റമദാനിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾ കരസ്ഥമാക്കാൻ തൗഫീഖ് നൽകട്ടെ. ആമ്മീൻ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَعْفِرُهُ وَنُؤْمِنُ بِهِ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ - وَنَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَنَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ - عِبَادَ اللَّهِ رَحِمَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ أَدَّكُرُوا اللَّهَ يَدِّكُرْكُمْ وَادْعُوهُ يَسْتَجِبْ لَكُمْ وَلَدِكُمْ اللَّهُ أَكْبَرُ -

Friday Sermon Summary delivered by **Hadrat Khalifatul Masih Al-khamis** (atba)

at Masjid Mubarak U.K. – on 17.03.2023

Malayalam Translation & Layout: **Moulavi T. Jamshad Mukkam** For Malayalam Desk, Qadian.

Published By **Nazarat Nashr-O-Isha'at, Sadr Anjuman Ahmadiyya - Qadian, 143516**